

# S. Sayısı : 76

**Türkiye ile Almanya arasında Ticari mübadelelerin tanzimine dair 9 ilkteşrin 1941 tarihli Anlaşmanın (1A) numaralı listesinde mezkûr 55 milyonluk kontenjana zamimeten Almanya hükümeti tarafından atebrin ihracına müsaade edilmesi ve mukabilinde aynı Anlaşma mucibince Almanya'ya ihraç olunacak Türk mallarını gösterir (1) numaralı listedeki afyon kontenjanının arttırılması hakkında teati olunan notaların tasdikına dair kanun lâyihası ve Hariciye ve İktisat encümenleri mazbataları (1/874)**

T. C.

*Başvekâlet*

13 . VIII . 1942

*Kararlar dairesi müdürlüğü*

*Sayı: 6/3181*

## **Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine**

Türkiye ile Almanya arasında Ticari mübadelelerin tanzimine dair 9 ilkteşrin 1941 tarihli anlaşmanın I A numaralı listesinde mezkûr 55 milyonluk kontenjana zamimeten Almanya Hükümeti tarafından 450 000 lira kıymetinde 2 250 kilo atebrin ihracına müsaade edilmesi ve mukabilinde aynı anlaşma mucibince Almanya'ya ihraç olunacak Türk mallarını gösterir 1 numaralı listedeki afyon kontenjanının ona göre arttırılması hususunda Almanya sefaretini ile teati edilen notaların kabul ve tasdiki hakkında Hariciye vekillîğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 11 . VIII . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuştur.

3970 sayılı kanunun verdiği salâhiyete istinaden mezkûr notanın İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilmiş olduğunu bahsi geçen kanunun 3' ncu maddesine tevfikân arz ederim.

Başvekil

*Ş. Saracoğlu*

## **Mucip sebepler lâyihası**

Türkiye ile Almanya arasında Ticari mübadelelerin tanzimine dair 9 ilkteşrin 1941 tarihli Anlaşmanın I A numaralı listesinde mezkûr 55 milyonluk kontenjana zamimeten Almanya Hükümeti tarafından 450 000 lira kıymetinde 2 250 kilo atebrin ihracına müsaade edilmesi ve mukabilinde aynı Anlaşma mucibince Almanya'ya ihraç olunacak Türk mallarını gösterir 1 numaralı listedeki afyon kontenjanının ona göre arttırılması hususunda Almanlarla mutabakat hâsıl olmuş ve keyfiyet Almanya Sefaretini ile nota teatisi suretiyle tahakkuk ettirilmiştir.

Memleketin şiddetle muhtaç bulunduğu kinin tedarikinde Felemenk Hindistanı'nın harb sahasına girişindenberi rastlanan müşkülâta ilâveten Cava'nın katî ıssaliyle hâdis vaziyet muvacehe-

sinde mezkûr maddenin yerini kısmen tutabilecek olan bir sentetik sıtına ilâcının temini zımında Almanya Sefareti ile teati olunan işbu nota Türkiye Büyük Millet Meclisinin yüksek tasvibine arz olunur.

### Hariciye encümeni mazbatası

*T. B. M. M.*  
*Hariciye encümeni*  
*Esas No. 1/874*  
*Karar No. 2*

1 . XII . 1942

#### Yüksek Reisliğe

Türkiye ile Almanya arasında Ticari mübadelelerin tanzimine dair 9 ilkteşrin 1941 tarihli 1 A numaralı listesinde mezkûr 55 milyonluk kontenjane zamimeten Almanya Hükümeti tarafından 450 bin lira kıymetinde 2250 kilo atebirin ihracına müsaade edilmesi ve mukabilinde aynı Anlaşma mucibince Almanya'ya ihraç olunacak Türk mallarını gösterir 1 numaralı listedeki afyon kontenjanının ona göre arttırılması hususunda Almanya sefareti ile teati edilen notaların kabul ve tasdıkı hakkında Hariciye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 11.VIII.1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası encümenimize havale buyurulmakla Hariciye vekâleti mümessilinin huzuriyle tetkik ve

müzakere olundu.

Memleketimizin menfaatine uygun görülen bu Anlaşma encümenimize tasvip edilmiş ve aynen kabul edilen kanun lâyihası havalesi veçhile İktisat encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Ha. En. Reisi	M. M.	Kâtip
Konya	Tokad	Gümüşane
<i>M. Göker</i>	<i>Nâzım Poroy</i>	<i>Edib Servet Tör</i>
Antalya		Erzurum
<i>Dr. Cemal Tunca</i>		<i>P. Demirhan</i>
Manisa		Seyhan
<i>H. Bayur</i>		<i>Naci Eldeniz</i>
	Tekirdağ	
	<i>Yahya Kemal Beyath</i>	

### İktisat encümeni mazbatası

*T. B. M. M.*  
*İktisat encümeni*  
*Esas No. 1/874*  
*Karar No. 10*

8 . I . 1943

#### Yüksek Reisliğe

Türkiye ile Almanya arasında Ticari mübadelelerin tanzimine dair 9 ilkteşrin 1941 tarihli Anlaşmanın 1 A numaralı listesinde mezkûr 55 milyonluk kontenjane ilâve olarak Almanya Hükümeti tarafından 450 bin lira kıymetinde 2250 kilo atebirin ihracına müsaade edilmesi ve mukabilinde aynı Anlaşma mucibince Almanya'ya ihraç olu-

nacak Türk mallarını gösterir 1 numaralı listedeki afyon kontenjanının ona göre arttırılması hususunda Alman Hükümeti ile Hükümetimiz arasında teati olunan notaların kabul ve tasdıkı hakkında Hariciye vekilliği tarafından hazırlanıp İcra Vekilleri Heyetince 11 . VIII . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı takarrür eden kanun lâyihası esbabı mucibesi ve Hariciye

encümeni mazbatasıyla birlikte Encümenimize tevdi buyurulmuş olmakla Hariciye vekâleti mümessili hazır bulunduğu halde tetkik ve mütalâa olundu.

Mucip sebeplerde dermeyan olunan mütalâalara ve verilen şifahi izahlara göre Felemenk Hindistan'ının ve Cava'nın harb sahası oluşundanberi memleketimizin şiddetle muhtaç bulunduğu kininin tedarikinde rastlanan fevkalâde müşkülât dolayısıyla bu maddenin yerini kısmen tutabilecek olan bir sentetik sırtma ilâğının temini maksadıyla işbu Anlaşmanın yapıldığı anlaşılmış ve bir zaruretten doğan bu Anlaşmanın tasdikını mutazammın olan lâyiha başlığında ve madde metinlerinde ifadeye taallük eden bazı değişikliklerle aynen kabul edilmiştir.

Umumî Heyetin tasvibine arzedilmek üzere

Yüksek Reisliğe sunuldu.

İk. En. Rs.	M. M.	Kâtip
Giresun	Rize	Bilecik
İ. Sabuncu	Fuad Sirmen	Kasım Gülek
Afyon K.	Afyon K.	Ankara
İzzet Akosman	H. Erkan	Muammer Eriş
Denizli	Edirne	Erzincan
Tahir Berkay	T. Göksel	S. Başotaç
Eskişehir	Gaziantep	Konya
Emin Sazak	Nuri Pazarbaşı	A. H. Dikmen
İstanbul	İzmir	Kars
A. Daver	Benal Arıman	Kahraman Arıklı
Kastamonu	Konya	Manisa
M. Celâl Bayar	Kâzım Okay	Faik Kurdoğlu
Niğde		Zonguldak
Dr. R. Ferid Talay		H. Karabacak

### HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Türkiye ile Almanya arasında ticari mübadelelerin tanzimine dair 9 ilkteşrin 1941 tarihli Anlaşmanın 1 A numaralı listesinde mezkûr 55 milyonluk kontenjana zamimeten Almanya Hükümeti tarafından 450 000 lira kıymetinde 2.250 kilo atebirin ihracına müsaade edilmesi ve mukabilinde aynı Anlaşma mucibince Almanya'ya ihraç olunacak Türk mallarını gösterir 1 numaralı listedeki afyon kontenjanının ona göre arttırılması hususunda Almanya Sefareti ile teati edilen notaların kabul ve tasdiki hakkında kanun lâyihası*

**MADDE 1.** — Türkiye ile Almanya arasında ticari mübadelelerin tanzimine dair 9 ilkteşrin 1941 tarihli Anlaşmanın 1 A numaralı listesinde mezkûr 55 milyonluk kontenjana zamimeten Almanya Hükümeti tarafından 450 000 lira kıymetinde 2.250 kilo atebirin ihracına müsaade edilmesi ve mukabilinde aynı Anlaşma mucibince Almanya'ya ihraç olunacak Türk mallarını gösterir 1 numaralı listedeki afyon kontenjanının ona göre arttırılması hususunda Almanya Sefareti ile teati edilen notalar kabul ve tasdik olunmuştur.

**MADDE 2.** — Bu kanun neşri tarihinden itibaren muteberdir.

### İKTİSAT ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

*Türkiye ile Almanya arasında Ticari mübadelelerin tanzimine dair 9 ilkteşrin 1941 tarihli Anlaşmanın 1 umaralı listesinde yazılı 55 milyonluk kontenjana 450 bin lira kıymatında 2250 kilo atebirin ilâvesine mukabil Türkiye'ye ihraç olunacak afyon kontenjanının da ona göre arttırılması hakkında teati edilen notaların tasdiki hakkınra kanun lâyihası*

**MADDE 1.** — Türkiye ile Almanya arasında Ticari mübadelelerin tanzimine dair 9 ilkteşrin 1941 tarihli Anlaşmanın 1 A numaralı listesinde mezkûr 55 milyonluk kontenjana ilâve olarak Almanya Hükümeti tarafından 450 bin lira kıymetinde 2250 kilo atebirin ihracına müsaade edilmesi ve mukabilinde aynı Anlaşma mucibince Almanya'ya ihraç olunacak Türk mallarını gösterir 1 numaralı listedeki afyon kontenjanının ona göre arttırılması hususunda Alman Hükümeti ile teati edilen notalar kabul ve tasdik olunmuştur.

**MADDE 2.** — Bu kanun neşri tarihinden itibaren muteberdir.

**MADDE 3. — Bu kanunun ahkâmını tatbice İcra Vekilleri Heyeti memurdur. 11 . VIII . 1942**

Bş. V. ve Ha.

Vekil Vekili	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	H. Menemencioğlu	A. R. Artunkal
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
Dr. A. F. Tuzer		F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	A. F. Cebesoy	Sırrı Day
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	R. Karadeniz	Ş. R. Hatipoğlu
Mü. V.		Ti. V.
F. Engin		Dr. B. Uz

**MADDE 3. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.**

*Almanya sefareti*

*A 3308/42*

Bay Büyük Elçi,

Rayş Hükümetinin, Ticari mübadelelerin tanzimine dair 9 ilkteşrin 1941 tarihli Anlaşma çerçevesi dahilinde ve işbu Anlaşmanın 1 A listesinde mezkûr 55 milyon türk lirasına zamimeten takriben 450 000 türk lirası kıymetinde 2250 kilo atebinin Türkiye'ye ihraçına müsaade eylemeyi taahhüt ettiğini Ekselânsımıza bildirmekle şeref kesbeylerim. Şurası mukarrerdir ki sözü geçen Anlaşmanın 1 numaralı listesinde gösterilen afyon kontenjanı ona göre arttırılacaktır.

Cumhuriyet Hükümetinin bu husustaki mutabakatın teyit buyurmanızı dilerim Bay Büyük Elçi.

En derin saygılarımın kabulünü rica ederim Bay Büyük Elçi.

Ekselâns

Bay Numan Menemencioğlu

Büyük Elçi

Hariciye vekâleti Umumî kâtibi

Ankara

*F. Von Papen*

*T. C.*

*Hariciye vekâleti*

*29635/154*

Bay Büyük Elçi,

Meali aşağıya naklolunan bugünkü tarihli mektuplarımı aldıği Ekselânsınıza arz ile şeref kesbeylerim :

«Rayş Hükümetinin, Ticari mübadelelerin tanzimine dair 9 ilkteşrin 1941 tarihli Anlaşma çerçevesi dahilinde ve işbu Anlaşmanın I A listesinde mezkûr 55 milyon türk lirasına zamimeten, takriben 450 000 türk lirası kıymetinde 2 250 kilo atebinin Türkiye'ye ihracına müsaade eylemeyi taahhüt ettiğini Ekselânsımıza bildirmekle şeref kesbeylerim. Şurası mukarrerdir ki sözü geçen Anlaşmanın I numaralı listesinde gösterilen afyon kontenjanı ona göre arttırılacaktır.

Cumhuriyet Hükümetinin bu husustaki mutabakatını teyit buyurmanızı dilerim Bay Büyük Elçi.»

Bu mektubun mealine Hükümetimin mutabakatını Ekselânsınıza teyide müsaraat eder ve en derin saygılarımın kabulünü rica ederim Bay Büyük Elçi.

Ekselânas

Bay F. Von Papen

Almanya Büyük Elçisi

Ankara

*N. Menemencioğlu*